نگاهی به اخبار کلیات مطبوعات

ایران در آینه
نیم سال مهم 1325

همزمان با انتشار آخرین بخش های گزارش تاریخی مترجم استالین از کنفرانس تهران، یکی از خوانندگان راه توده همراه با یادداشتی، یک جلد خلاصه اخبار سیاسی نیمه نخست سال 1325 را برای ما ارسال داشت. این مجلد "کلیات مطبوعات" نام دارد و عمدتا شامل اخبار و رویدادهای مربوط به خروج نیروهای ارتش اتحاد شوروی از ایران، روی کار آمدن دولت قوام السلطنه، تشکیل دولت ائتلافی با حضور وزرای توده ای درکابینه وی، زمینه سازی های نظامی و سیاسی برای یورش به دو حکومت خودمختار در آذربایجان و کردستان ایران است.

نویسنده یادداشت و ارسال کننده این مجلد از ما خواسته است تا اخباری را که از این مجلد نقل می کنیم، دقیق و در داخل یک گیومه بسته باشد و هر نوع تفسیر خود را جداگانه بنویسم. ایشان یادآور می شود که این وسواس را به این جهت توصیه می کند، تا خوانندگان غیرتوده ای این مطالب و اخبار خود و به نقل از مطبوعات وقت ایران بخوانند و ببینند سیر رویدادها در آن سال مهم چگونه بوده و دروغ سازی های بعدی دستگاه تبلیغاتی رژیم شاهنشاهی و بدنبال آن، در جمهوری اسلامی پیرامون همین رویدادها تا چه اندازه از واقعیات به دور است.

ارسال کننده مجلد مورد بحث همچنین توضیح می دهد که انتشار "کلیات مطبوعات" زمان نپائید. ضمنا اخباری که در آن منعکس می شد، صرفا اخبار رسمی دولت و دربار شاهنشاهی بوده است، که متن و محتوای آنها نیز این رسمی بودن این اخبار را نشان میدهد. دراین کلیات اخبار مربوط به حوادث و یا دیگر رویدادهای کشور جائی نداشته و از نیز ابتدا قرار بوده هر شش ماه یکبار منتشر شود، که چنین نشد. بخش دوم این کلیات که توسط موسسه شوکت در خیابان سپه، سرای خیام(آدرس روی جلد این مجموعه) منتشر می شد، اختصاص به اخبار جهانی داشته است که ما پس از اخبار بخش داخلی، از اخبار خارجی آن نیز برگزیده هائی را منتشر خواهیم کرد. از برخی از عکس های آن نیز، علیرغم کیفیت پائین آن که گذشت زمان و فرسودگی کتاب و کاغذ کاهی آن را تشدید کرده نیز استفاده خواهیم کرد.

راه توده ضمن تشکر و سپاس فراوان، مطابق توصیه های ارسال کننده "کلیات مطبوعات" عمل خواهد کرد تا جنبه همانگونه که ایشان هم در نظر داشته است، جنبه رسمی و سندی این اخبار حفظ شود. البته توضیحاتی را که ما لازم می دانیم، در ابتدا و یا انتهای این اخبار اضافه خواهیم کرد، زیرا معتقدیم هستند در جمع خوانندگان راه توده که اطلاع از حوادث دهه 1320 ندارند و اگر این توضیحات داده نشود، مفهوم و اهمیت برخی اخبار برای آنها قابل درک می تواند نباشد.

آغاز انتشار

اخبار زیر در ارتباط است با بازگشت واحدهای ارتش سرخ اتحاد شوروی از ایران که در جریان جنگ دوم جهانی و بدنبال سقوط رضاشاه که خود را به آلمان ها نزدیک کرده بود در صفحات شمال کشور وارد شده بودند. در جنوب کشور ارتش انگلستان وارد خاک ایران شده بود. ارتش شوروی پس از کنفرانس تهران که بموجب آن جبهه دوم در شمال فرانسه علیه هیتلر درجنگ دوم جهانی بازشد، در شمال خراسان، در بخشی هائی از آذربایجان و تا قزوین و کرج مستقر شده بودند. و پس از شکست آلمان و پیروزی متفقین و در راس آنها ارتش اتحاد شوروی دراین جنگ، جنبش های ملی، مترقی و انقلابی در ایران، هندوستان و

چین از پشتوانه بزرگی برخوردار شده بودند. درایران، کردها و آذربایجانی ها موفق شدند حکومت های خودمختار خود را در چارچوب جغرافیائی ایران برقرار کرده و دست به اصلاحات اساسی اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی بزنند. مقابله با زمینداران بزرگ و فئودالها در راس این برنامه ها قرار داشت. حال خبرها را بخوانید:

تخلیه ایران- دوشنبه پنجم فرودین ماه 1325

«روز دوشنبه 5 فرودردین این خبر بوسیله رادیو تهران منتشر شد:
تخلیه کامل ایران از قوای شوروی که در تاریخ دوم مارس در بعضی نقاط شروع گردید ادامه پیدا کرده و طبق اخباری که رسیده است نیروهای شوروی کرج را بکلی تخلیه نموده اند و قزوین را نیز در صدد تخلیه می باشند وامید می رود تا شش هفته دیگر تخلیه کامل ایران از قوای شوروی خاتخه پیدا کند.»

تقدیم استوارنامه- ششم فرودین ماه 1325

صبح روزسه شنبه ششم فروردین آقای سادچیکف سفیر کبیر جدید دولت اتحاد جماهیر شوروی استوارنامه خود را به پیشگاه اعلیحضرت همایونی تقدیم نمودند. آقای درموقع تقدیم استوارنامه خود چنین گفتند:
اعلیحضرت تا افتخار دارم استوارنامه خود را که بموجب آن هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی این جانب را در دربار آن اعلیحضرت بسمت مامور فوق العاده و سفیرکبیر تعیین کرده است و همچنین اظهارنامه سلف خود را تقدیم نمایم.
لازم است با کمال خرسندی به پیشگاه اعلیحضرت همایونی عرضه دارم که ملل اتحاد جماهیرشوروی نسبت به ملت ایران همواره دارای احساسات دوستی خلل ناپذیر بوده و نهایت احترام را دارد و تحکیم روابط حسن همجواری و همچنین توسعه مناسبات اقتصادی و فرهنگی بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ایران از آمال صمیمانه دولت متبوع اینجانب می باشد.
اینک هنگام شروع بانجام وظایف محوله آماده می باشم که مساعی خود را بمنظور حسن تفاهم روز افزون بین کشورهای ما و نیز برای بسط همکاری اقتصادی و فرهنگی بین دو کشور بکار برده به قسمی که ملت های ما بتوانند استفاده بیشتر از هم جواری نزدیک بنمایند.
برای انجام وظائفی که دولت متبوع به اینجانب محول داشته است امیدوارم که از کمک و مساعدت آن اعلیحضرت و نز از کمک و مساعدت دولت ایرانبرخودار گردم.
اعلیحضرت شاهنشاه در پاسخ بیانات فوق فرمودند:
آقای سفیر کبیر با نهایت مسرت استوار نامه بموجب آن هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی آنجناب را به سمت مامور فوق العاده و سفیر کبیر در دربار ما تعیین نموده و همچنین نامه احضار سلف شما را دریافت می دارم.
اظهارات آن جناب مبنی بر اینکه ملل اتحاد جماهیر شوروی نسبت به ملت ایران همواره دارای احساسات دوستی خلل ناپذیر و احترام بوده و تشیید روابط حسن همجواری و توسعه مناسبات بین دو کشور از آمال صمیمانه زمامداران دولت متبوعه شما می باشد بی نهایت خرسندی خاطر ما را فراهم ساخت.
دولت و ملت ایران نیز علاقه کامل به تحکیم روابط بین دولت کشور براساس احترام متقابل داشته و تشیید مناسبات دوستی و توسط روابط فرهنگی و اقتصادی نیز از آمال و آرزوهای دیرینه ما بوده است و نهایت امتنان را داشته و داریم که در اجرای این منظور و استفاده بیشتر از حسن همجواری موفقیت کامل حاصل نمائیم.
آقای سفیر کبیر اطمینان داشته باشید که دولت ما در انجام وظائف مهمی که برعهده شما واگذار شده است نهایت مساعدت را داشته و همه گونه همکاری صممیانه خواهد نمود.